

Van Agenda naar kaart, met een panel van wijzen, een raad van advies en heel veel lezers

Duizenden mensen hebben in de loop van zeven maanden hun bijdrage geleverd aan de Ruimtelijke Agenda. Ervarende deskundigen en wetenschappers brachten ideeën aan, ambtenaren, actievoerders en lezers van de Volkskrant debatteerden mee. Het resultaat is bijgaande lijst met acht, veelal praktische suggesties voor oplossingen.

Het begon met de vraag wat op ruimtelijk gebied nu eigenlijk de voornaamste problemen zijn. Daarbij riepen we de hulp in van een panel van wijzen. Dit panel bestaat uit tien wetenschappelijk geschoote deskundigen, die uit pure betrokkenheid en dus *pro bono* het maatschappelijke debat op gang willen helpen. Het telde een econoom, een socioloog, een jurist, maar ook een deskundige uit de vastgoedwereld, een milieudeskundige, een architect (zie het rechter kader op pagina 1). De diverse samenstelling moest uiteenlopende accenten garanderen.

Ieder panellid moest de drie belangrijkste ruimtelijke problemen in Nederland benoemen. Dit leverde een lijst op met 25 uiteenlopende stellingen. Ze varieerden van 'er is behoefte aan duidelijker grenzen tussen stad en land' tot 'het klimaat verandert, daar moeten we onze ruimte op aanpassen'.

In het Betoog van 10 maart 2007 is de lijst gepubliceerd. Lezers konden reageren op www.ruimtelijkeagenda.nl. Ze konden stemmen op de stelling die hen aansprak. Ook mochten ze problemen toevoegen. Na drie weken was de lijst verdrievoudigd tot 77 stellingen en waren er in totaal 10.500 stemmen uitgebracht.

De uitslag weerspiegelde de zorgen van de lezers. Het openbaar vervoer is geen goed alternatief voor de auto, de woningmarkt zit op slot, het landschap verrommelt, de bestuurlijke verantwoordelijkheid is niet duidelijk, onderwijst rukt de markt op. Elke stelling riep tientallen reacties op, waarbij lezers op de website al met elkaar in debat gingen over oorzaken en oplossingen.

Daarna was het panel weer aan bod. Het moest de zeven onderwerpen kiezen waarvoor we op zoek zouden gaan naar oplossingen. Dat viel het gezelschap niet licht, maar al debatterend ontstond een lijst (zie ook Betoog van 21 april 2007). De Ruimtelijke Agenda zou zich vanaf nu richten op de thema's: schoonheid en beleving, demografische ontwikkelingen, klimaatverandering, mobiliteit, de bestuurlijke knoop, de

leefbaarheid in steden en de problematische woningmarkt.

De tweede fase van het project trad in werking. We gingen op zoek naar praktische en creatieve suggesties voor oplossingen.

Voor elk thema presenteerden we er drie. We werden op ideeën gebracht door onze raad van advies, een eerbiedwaardig college bestaande uit: Wim Derksen, directeur van het Ruimtelijk Planbureau, Alet van 't Eind, strategisch adviseur bij ingenieursbureau DHV, Bram van der Klundert, secretaris van de Vrom-raad, René Scherpenisse, op dat moment directeur van de Stichting Experimenten Volkshuisvesting en Friso de Zeeuw, directeur nieuwe markten bij projectontwikkelaar Bouwfonds. Met hun kennis van de praktijk brachten zij vernieuwers onder onze aandacht. We zochten toepasbare oplossingen, waaruit het panel van wijzen uiteindelijk de besten zou kiezen. Voor meeslepende vergezichten was minder plek.

Zeven weken achtereen publiceerde het Betoog een speciale themapagina met drie oplossingen. Op de website konden lezers reageren. Ze konden ook de openbare debatten bezoeken die op zeven verschillende plaatsen in het land werden georganiseerd met financiële steun van de Vrom-raad. Bedenkers van de oplossingen werden er kritisch onderzocht, opdat de leden van het panel van wijzen aan het einde van de rit de beste oplossingen zouden kunnen uitverkiezen.

Op de argumentenkaart hiernaast staan de acht oplossingen die na een moeizaam selectieproces zijn uitverkozen tot de aanbevelingen van de Ruimtelijke Agenda. Het is de gezamenlijke keuze van het panel uit 21 gepubliceerde oplossingen en acht praktische oplossingen die door lezers op de website zijn aangedragen. De belangrijkste argumenten voor en tegen staan op deze kaart vermeld.

Wie nauwkeuriger wil weten hoe het selectieproces verliep, moet nog even geduld hebben. Het volledige proces wordt beschreven in het boek *21 plannen voor een mooier Nederland*, dat eind van dit jaar bij Meulenhoff verschijnt. Wie de peiling, de reacties van de lezers en alle interviews wil nalezen kan voorlopig nog terecht op www.ruimtelijkeagenda.nl. Het is het levende bewijs dat duizenden Nederlanders, waaronder veel Volkskrantlezers, zich daadwerkelijk bekommeren om de schoonheid en de kwaliteit van de ruimte in ons land.

Deskundigen uit de praktijk, wetenschappers en lezers van de Volkskrant bedachten tientallen oplossingen voor de belangrijkste ruimtelijke problemen van Nederland.

Wat zijn de argumenten voor en tegen de oplossingen voor problemen op de Ruimtelijke Agenda?

Het panel van wijzen van de Ruimtelijke Agenda besprak de argumenten voor en tegen de voorstellen, en koos de beste oplossingen. Deze argumentenkaart geeft hun keuze met de bijbehorende argumenten weer.

